

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Republika Hrvatska
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
S P L I T

GRUPA

Unutarnja pošta

21-02-2020

Predmet za postavljanje žalbe: _____
POŠTA: _____
Broj prijema: _____
Telefonski broj: _____

Broj: Rev 5180/2019-5

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Viktorije Lovrić predsjednice vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, te Marine Paulić, Dragana Katića i Darka Milkovića, članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Stečajne mase Unitrade d.o.o. u stečaju, OIB:22245838605, Sinj, koju zastupa punomoćnik Vjekoslav Mladineo, odvjetnik u Splitu, protiv tuženika Zagrebačka banka d.d., OIB:92963223473, Zagreb, Paromlinska cesta 2, koga zastupa punomoćnik Josip Madirazza, odvjetnik u Zagrebu, uz sudjelovanje umješaka na strani tuženika Ankice i Srećka Šunde, oboje iz Omiša, Put Mlije 4, radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika i isplate, odlučujući o reviziji tuženika protiv dijela presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-9997/2013-6 od 15. svibnja 2019., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Splitu broj P-113/2009 od 18. veljače 2010., u sjednici održanoj 28. siječnja 2020.

r i j e š i o j e:

Ukida se presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-9997/2013-6 od 15. svibnja 2019. u dijelu u toč. II. izreke i predmet se u tom dijelu vraća tome sudu na ponovno suđenje.

Odluka o troškovima postupka u povodu revizije ostavlja se za konačnu odluku.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je bez učinka prema stečajnoj masi:

- Ugovor o kreditu br.653/98 i Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva «U Splitu 15.01.1999.g.» sklopljen između Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d. Split kao banke i predlagatelja osiguranja Bol Brač d.o.o. Bol na Braču kao korisnika i Unitrade d.o.o. kao protivnika osiguranja, potvrđen dana 25.01.1999.godine od javnog bilježnika u Splitu Slobodana Zlokić pod posl.br.OU-20/99, prijedlog Zagrebačke banke-Pomorske banke dd. Split temeljem navedenog ugovora i sporazuma za uknjižbu na njeno ime u zemljišnu knjigu Općinskog suda u Omišu prava vlasništva u svrhu osiguranja poslovnog

prostora površine 215 m² u prizemlju zgrade u Omišu sagrađene na čest. kat.br.632 k.o.Omiš(poduložak 141), te provedba tog upisa ;

- Ugovor o kupoprodaji od 03.12.1999.godine (koji sadrži odredbe o tome da će se kupoprodajna cijena uplatiti u korist računa Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d.Split) sklopljen između društva Unitrade d.o.o. Sinj kao prodavatelja i Ankice Šunde i Srećka Šunde oboje kao kupaca i ovjeren u potpisu Mira Dundića kao direktora prodavatelja dana 03.12.1999.g. kod javnog bilježnika u Splitu Ivana Rajčića pod posl.br.OU-11863/99, uplata kupoprodajne cijene od 982.930,70 kn temeljem navedenog ugovora o kupoprodaji u korist računa Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d.Split, te namirenje Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d. Split iz tog iznosa.

2. Dužan je tuženik u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe isplatiti tužitelju iznos od 982.930,70 kn sa zakonskim zateznim kamatama koje na iznos od 391.869,20 kn teku od 08.12.1999.godine pa do 31.12.2007.godine po stopi propisanoj u čl.1. Uredbe o visini stope zatezne kamate, a od 01.01.2008.godine do konačne isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za 8 postotnih poena, a na iznos od 591.061,50 kn koje teku od 08.03.2000.godine pa do 31.12.2007.godine po stopi propisanoj u čl.1. Uredbe o visini stope zatezne kamate, a od 01.01.2008.godine do konačne isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za 8 postotnih poena” (toč. I. izreke).

Pod toč. II. izreke naloženo je tužitelju naknaditi tuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 14.064,50 kn.

Drugostupanjskom presudom suđeno je:

„I. Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-113/2009 od 18. veljače 2010. u točki I. podtočki 1. izreke u dijelu u kojem je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

„Utvrđuje se da je bez učinka prema stečajnoj masi:

- Ugovor o kreditu br.653/98 i Sporazum radi osiguranja novčane tražbine prijenosom vlasništva «U Splitu 15.01.1999.g.» sklopljen između Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d. Split kao banke i predlagatelja osiguranja Bol Brač d.o.o. Bol na Braču kao korisnika i Unitrade d.o.o. kao protivnika osiguranja, potvrđen dana 25.01.1999.godine od javnog bilježnika u Splitu Slobodana Zlokić pod posl.br.OU-20/99, prijedlog Zagrebačke banke-Pomorske banke dd. Split temeljem navedenog ugovora i sporazuma za uknjižbu na njeno ime u zemljišnu knjigu Općinskog suda u Omišu prava vlasništva u svrhu osiguranja poslovnog prostora površine 215 m² u prizemlju zgrade u Omišu sagrađene na čest. kat.br.632 k.o.Omiš(poduložak 141), te provedba tog upisa“, te

- u dijelu točke I. podtočke 2. izreke kojim je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za plaćanje zateznih kamata na iznos od 982.930,70 kn za razdoblje od 1. siječnja 2008. do isplate po stopi iznad stope koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope

Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotnih poena.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-113/2009 od 18. veljače 2010. u preostalom dijelu točke I. podtočke 1. i podtočke 2., te u točki II. izreke i sudi:

1. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi Ugovor u kupoprodaji od 3. prosinca 1999. sklopljen između Unitrade d.o.o. Sinj, kao prodavatelja i Ankice Šunde i Srečka Šunde kao kupaca, koji je 3. prosinca 1999. ovjerio javni bilježnik Ivan Rajčić u Splitu pod poslovnim brojem OU-11863/99, u dijelu u kojem je ugovoreno da će se kupoprodajna cijena u iznosu od 982.930,70 kn (devetstoosamdesetdvijetisućedevetsto-trideset kuna i sedamdeset lipa) uplatiti u korist računa Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d. Split, radi namirenja Zagrebačke banke-Pomorske banke d.d. Split tim iznosom.

2. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 982.930,70 kn (devetstoosamdesetdvijetisućedevetstotridaset kuna i sedamdeset lipa) sa zakonskim zateznim kamatama tekućim na iznos od 391.869,20 kn od 8 prosinca 1999. i na iznos od 591.061,50 kn od 8. ožujka 2000. do 30. lipnja 2002. po stopi od 18% godišnje, od 1. srpnja 2002. do 31. prosinca 2007. po stopi od 15% godišnje, od 1. siječnja 2008. do 30. lipnja 2011. po stopi od 14% godišnje, od 1. srpnja 2011. do 31. srpnja 2015. po stopi od 12% godišnje, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2015. po stopi od 8,14% godišnje, od 1. siječnja 2016. do 30. lipnja 2016. po stopi od 8,05% godišnje, od 1. srpnja 2016. do 31. prosinca 2016. po stopi od 7,88% godišnje, od 1. siječnja 2017. do 30. lipnja 2017. po stopi od 7,68% godišnje, od 1. srpnja 2017. do 31. prosinca 2017 po stopi od 7,41% godišnjeg i od 1. siječnja 2018 do 30. lipnja 2018. po stopi od 7,09% godišnje, od 1. srpnja 2018. do 31. prosinca 2018. po stopi od 6,82 godišnje i od 1. siječnja 2019. do isplate po stopi od 6,54% godišnje, sve u roku od osam dana.

3. Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.“.

Protiv drugostupanjske presude u dijelu kojim je prihvaćena žalba tužiteljice i preinačena prvostupanjska presuda (toč. II. izreke) tuženik je podnio reviziju pozivom na odredbu čl. 382. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 – dalje: ZPP) i to zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud prihvati reviziju, ukine drugostupanjsku presudu i predmet vrati drugostupanjskom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na reviziju tužitelj osporava navode revizije i predlaže reviziju odbiti kao neosnovanu uz naknadu troška odgovora.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika i isplatu.

U revizijskom stadiju postupka predmet spora je pobijanje pravne radnje stečajnog dužnika, koju radnju predstavlja nalog stečajnog dužnika (prednika tužiteljice) sadržan u kupoprodajnom ugovoru od 3. 12. 1999. da kupci ispunjenje svoje obveze na isplatu cijene iz

kupoprodajnog ugovora izvrše tuženiku. I u ovom stadiju postupka sporno jesu li spornom radnjom oštećeni vjerovnici stečajnog dužnika i je li riječ o radnji bez naknade.

Prvostupanjski sud je tužbeni zahtjev u tom dijelu ocijenio neosnovanim uz obrazloženje

- da ugovorna odredba kojom stečajni dužnik kao prodavatelj određuje da će kupci Ankica i Srećko Šunde kupoprodajnu cijenu u iznosu od 982.930,70 kn isplatiti tuženiku, predstavlja ugovor o asignaciji iz čl. 1020 Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje:ZOO);

- da se u tom dijelu radi o apstraktnom pravnom poslu;

- da u okolnostima konkretnog slučaja na strani prednika tuženika nije bila niti je mogla biti namjera usmjerena na oštećenje vjerovnika tužitelja,

stoga da nisu kumulativno ispunjene pretpostavke iz čl. 131. ni iz čl. 132. Stečajnog zakona ("Narodne novine" 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06 - dalje:SZ).

Drugostupanjski sud preinačio je prvostupanjsku presudu uz obrazloženje

- da se samim kupoprodajnim ugovorom kojim se otuđuje nekretnina prednika tužiteljice, ali se istovremeno kupoprodajna cijena isplaćuje na račun prednika tužiteljice ne oštećuju njegovi vjerovnici, međutim da se uputom kupcima da isplatu kupoprodajne cijene izvrše predniku tuženika, a ne tužiteljice, oštećuju vjerovnici;

- da je pogrešno zaključivanje prvostupanjskog suda da nisu ispunjene opće pretpostavke za pobijanje te pravne radnje u smislu čl. 127. st. 1. SZ, prema kojoj pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama toga Zakona, a ni iz odredbe čl. 132. SZ, a prema kojoj odredbi se pravna radnja bez naknade ili uz neznatnu naknadu može pobijati, osim ako je poduzeta četiri godine prije podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka;

- da je konkretna radnja poduzeta bez naknade.

Zaključak da je pravna radnja (nalog da se ispunjenje isplatom kupovnine izvrši predniku tuženika) poduzeta bez naknade drugostupanjski sud, iako prihvaća utvrđenje prvostupanjskog suda da je po uplati prednik tuženika dao brisovno očitovanje vezano na nekretnine koje su bile predmet kupoprodajnog ugovora, obrazlaže kako slijedi:

- da je između tuženikovog prednika i Bol Brač d.o.o. 15. siječnja 1999. bio sklopljen ugovor o kreditu broj 653/98;

- da je radi osiguranja tražbine prednika tuženika sklopljen sporazum o osiguranju prijenosom prava vlasništva (poslovnog prostora površine 215 m² u prizemlju zgrade sagrađene na čest. kat. k.o. Omiš, koji prostor je i predmet kupoprodajnog ugovora od 3. prosinca 1999.) prednika tužiteljice na prednika tuženika;

- da je pogrešno shvaćanje prvostupanjskog suda da se fiducija smatra jamstvom, jer je jamstvo ugovor kojim se treća osoba, jamac obvezuje vjerovniku da će ispuniti valjanu i dospelu obvezu dužnika ako to dužnik ne učini, dok je fiducijarno i založno pravo ograničeno stvarno pravo na određenoj stvari koje ovlašćuje fiducijarnog i založnog vjerovnika da određenu tražbinu namiri iz vrijednosti založene stvari, ne bude li mu ona ispunjena o dospeljeću, a vlasnik stvari je dužan trpjeti namirenje;

- da stoga ne nastaje obveza tužitelja na ispunjenje tražbine radi čijeg osiguranja je opteretio svoju nekretninu i tuženik nema pravo zahtijevati isplatu od tužitelja nego ima pravo naplatiti dospelu tražbinu koju nije platio korisnik kredita prodajom nekretnine;

- da tuženik nema nikakvu protučinidbu prema tužitelju odgovarajuće vrijednosti, dakle, da se radi o radnji bez naknade.

Prema odredbi čl. 392.a st. 1. ZPP, u povodu revizije iz čl. 382. st. 1. ZPP revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji. U reviziji stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi. Razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir (čl. 386. ZPP).

Postojanje revizijskog razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka tuženik temelji na tvrdnji o postojanju bitne povrede iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP, jer da je preinačujući presudu drugostupanjski sud prekoračio tužbeni zahtjev.

Tužbeni zahtjev je prekoračen kad je dosuđeno više od onog što je traženo ili kad je odlučeno o nečem drugom.

Konkretno drugostupanjski sud nije dosudio više od onog što je tražio, niti je odlučio o nečem drugom, već je navodeći u izreci da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi ugovor o kupoprodaji od 3. prosinca 1999. u dijelu kojim je određeno da će se kupoprodajna cijena isplatiti predniku tuženika, sudio manje od zahtijevanog.

Stoga nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 12. ZPP.

Osnovana je međutim tvrdnja tuženika (na koju sadržajno ukazuje) o postojanju bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 8. ZPP, jer je drugostupanjski sud, koristeći ovlaštenje iz čl. 373.a ZPP, iako se na to određeno nije pozvao, do zaključka da sporna radnja predstavlja radnju bez naknade i da su njome oštećeni vjerovnici, došao ocjenom dokaza koja nije izvedena na način propisan odredbom čl. 8. ZPP.

Tako je drugostupanjski sud propustio ocijeniti sadržaj povijesnog z. k. izvotka iz kojeg je vidljivo da je prijedlog za uknjižbu fiducijarnog vlasništva podnesen 1. veljače 1999. pod brojem Zs-13/99, dakle, da je već tada, doduše uz zabilježbu da je prijenos izvršen radi osiguranja, prednik tužiteljice prestao biti vlasnik nekretnine i da se od tada, drugi vjerovnici, prije fiducijarnog vlasnika, nisu mogli namiriti iz nekretnine (čl. 45. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" 91/96, 68/98 i 137/99 - dalje:ZZK). Propustio je i

sadržaj tog dokaza povezati s odredbama o osiguranju prijenosom vlasništva propisanih u Ovršnom zakonu ("Narodne novine" 57/96 - dalje: OZ), koje ne predviđaju mogućnost da protivnik osiguranja (konkretno prednik tužiteljice) otuđi nekretninu, kao i s činjenicom da je nakon izvršene isplate prednik tuženika dao brisovno očitovanje, čime je omogućio provedbu kupoprodajnog ugovora od 3. prosinca 1999., koja do tada, a s obzirom na odredbu zemljišnoknjižnog prava o knjižnom predniku (čl. 40. ZZK), nije bila moguća.

Budući da je slijedom navedenog osnovan revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka valjalo je na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP ukinuti drugostupanjsku presudu i predmet vratiti drugostupanjskom na ponovno suđenje.

Odluka o troškovima postupka u povodu revizije ostavljena je za konačnu odluku (čl. 166. st. 3. ZPP).

Zagreb, 28. siječnja 2020.

Predsjednica vijeća:
Viktorija Lovrić, v.r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA

Ovlašteni službenik:
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Mirko Paša

